

HØRINGSVERSJON AV PLANPROGRAM KOMMUNEDELPLAN FOR KULTUR 2024 – 2031

«Kunst og kultur er ytringar med samfunnsbyggjande kraft, og kulturpolitikken skal byggje på ytringsfridom og toleranse. Kulturlivet og sivilsamfunnet er føresetnader for danning og ei opplyst offentlegheit, og dermed ei investering i demokratiet. Kulturen skal vere fri, med personleg engasjement og frivilligheit som grunnlag».

- Fra kulturmeldingens innledning

1. BAKGRUNN OG FØRINGER

1.1 Bakgrunn

«Kommunedelplan for kultur 2017–2020: Så og spire lokalt – vokse internasjonalt» ble videreført for 2021-2023. Kommunedirektørens ledergruppe ser nå behovet for en ny kulturplan, spesielt i lys av kommunens økte prioritering av sosiale verdier i kjølvannet av de siste årenes globale kriser. Den gamle kulturplanen mangler dessuten forankring i FNs bærekraftsmål og gjeldende KPS («Kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi 2020-2032»), som ble vedtatt av kommunestyret 3 år senere.

1.2 Overordnede planer og føringer

Kulturfeltet i Tromsø kommune er samlet i Seksjon for kultur, under avdeling for oppvekst, utdanning og kultur. Seksjonen består av Tromsø bibliotek og byarkiv, kulturskolen, Kulturarena, Tvibit og Fritid. I tillegg kommer Kulturutvikling, en faggruppe under seksjonsleder/kultursjef.

Kommunens kulturoppgaver og samfunnsoppdrag er nedfelt i kulturloven, i kommuneplanens samfunnsdel, kommunedelplan for kultur, og strategisk oppvekstplan. Andre lover som styrer virksomheten er bibliotekloven, arkivloven, stedsnavnloven, opplæringsloven, likestillings- og diskrimineringsloven, og sameloven.

Kulturloven slår fast at kommunene sammen med stat og fylkeskommuner har ansvar for at kulturlivet har forutsigbare utviklingsvilkår, fremmer profesjonalitet og kvalitet i kulturtilbudene, legger til rette for folks deltakelse, samt bidrar med økonomisk støtte og andre tiltak. Loven sier også at kulturforvaltningen har plikt til å aktivt informere befolkningen om sine tjenester.

Spesielt retningsgivende for kulturseksjonens arbeid er kulturmeldingen, som viser den overordnede politiske retningen for kulturpolitikken, med prioriteringer og nye nasjonale kulturpolitiske mål:

- **Meld. St. 8 (2018-2019). Kulturens kraft – Kulturpolitikk for framtida**
 - Nasjonale kulturpolitiske mål:
 - Samfunnsmål
 - Eit levande demokrati der alle er frie til å ytre seg, og der mangfald, skaparkraft og kreativitet er høgt verdsett. Eit inkluderande samfunn der kunst og kultur av ypparste kvalitet inspirerer, samlar og lærer oss om oss sjølv og omverda.
 - Overordna kulturpolitiske mål:
 - Eit fritt og uavhengig kulturliv som
 - skaper kunst- og kulturuttrykk av ypparste kvalitet
 - fremjar danning og kritisk refleksjon
 - tek vare på og formidlar kulturarv
 - skaper og formidlar eit kulturtilbod som blir opplevd som relevant, og som representerer befolkninga
 - er tilgjengeleg for alle og oppmuntrar den enkelte til å oppleve og delta i kulturaktivitetar
 - tilbyr møteplassar og byggjer fellesskap
 - fornyar seg og viser evne til omstilling

- har internasjonal gjennomslagskraft og fremjar interkulturell forståing
- styrkjer norsk språk, dei samiske språka, dei nasjonale minoritetsspråka og norsk teiknspråk som
- grunnleggjande kulturberarar

Frivilligheten er den største motoren, ikke bare i kultur- og idrettslivet, men også i samfunnsbyggingen og i folkehelsearbeidet. I 2019 kom Kulturdepartementet med en egen frivillighetsmelding som understreker at frivilligheten selv skal definere sine mål, og at statens frivillighetspolitikk først og fremst handler om tilrettelegging og en forenklet forvaltning.

- **Meld. St. 10 (2018–2019). *Frivilligheita – sterk, sjølvstendig, mangfaldig – Den statlege frivillighetspolitikken***

- Hovedmål:
 - Brei deltaking
 - Frivillig innsats er ei kjelde til fellesskap, demokratiutøving og kompetanse. Regjeringa vil at denne kjelda skal vere tilgjengeleg for alle, uansett alder, kjønn, etnisitet, inntekt, funksjonsnivå eller interessefelt.
 - Ein sterk og uavhengig sektor
 - Regjeringa vil leggje til rette for ein sterk og uavhengig sektor som veks nedanfrå. Dette inneber mellom anna å styrkje dei breie støtteordningane, gjere kriteria for tildeling opnare og leggje til rette for at frivilligheita kan skaffe seg midlar frå andre kjelder som privatpersonar og næringsliv.
 - Forenklingsreform
 - Det skal vere enkelt å drive ein frivillig organisasjon. Det skal vere enkelt for frivilligheita å søkje, ta imot og rapportere på offentlig støtte. Effektiv forvaltning og digitalisering er blant verkemidla for å oppnå forenkling.
 - Ein samordna frivillighetspolitikk
 - Frivillig sektor er mangfaldig. Dette mangfaldet er ein styrke fordi det legg til rette for breitt engasjement og høg aktivitet, og fordi det dekkjer mange behov. Eit godt samspel med offentlege styresmakter skal byggje opp under frivillig aktivitet. Frivillighetspolitikken er eit ansvar på tvers av sektorar og fagdepartement. God koordinering og samordning vil byggje opp under dei andre frivillighetspolitiske måla. Dette gjeld også lokalt. Frivilligheita skal sikrast ein plass rundt bordet – fordi det gjer politiske vedtak betre.

På lik linje med de andre seksjonene i avdeling for oppvekst, utdanning og kultur, er barn og unge kulturseksjonens største og viktigste arbeidsfelt, og i 2021 kom det en egen stortingsmelding for barne- og ungdomskultur:

- **Meld. St. 18 (2020-2021). *Oppløve, skape, dele – Kunst og kultur for, med og av barn og unge***

- Hovedmål:
 - å gi alle barn og unge, uavhengig av bakgrunn, tilgang til kunst og kultur

- å sikre at kunst og kultur som blir skapt for og formidla til barn og unge, er av høy kvalitet
- å gi alle barn og unge moglegheita til å oppleve og å skape kultur på eigne premissar

I planprosessen hensyntas plan- og bygningsloven og «Nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging».

2. PLANENS FORMÅL OG INNHOLD

2.1 Formål

Kommunedelplan for kultur skal definere mål og strategier for kulturbyen Tromsø, og er kommunens viktigste styringsdokument på kulturfeltet. Den skal legge til rette for at hele befolkningen får tilgang til å oppleve og skape kunst og kultur.

2.2 Plantype

En kommunedelplan er – som kommuneplanen – en overordnet plan, men på et mer detaljert nivå. Den kan ha en geografisk avgrensing, eller som i dette tilfellet, en tematisk avgrensing. Slik sett er kulturplanen en temaplan i format, men har status som kommunedelplan i planhierarkiet. Kommunedelplaner skal ha en handlingsdel som kan rulleres etter behov, og som følges opp i handlingsprogram og virksomhetsplan.

2.3 Innhold

Planen vil omhandle alle relevante temaer som kan utledes fra lover og overordnede dokumenter og føringer, og som følgelig inngår i kommunens kulturelle samfunnsoppdrag:

- Mangfold og inkludering
- Kulturbygg/arenaer/lokaler/infrastruktur
- Frivillighet
- Samisk og kvensk språk og kultur
- Kulturmiljø og kulturminner
- Kunst- og kulturformidling
- Distrikts- og bydelsutvikling
- Leve hele livet
- Festivaler/kulturnæring
- Det frivillige kulturlivet
- Det institusjonelle profesjonelle kulturlivet
- det profesjonelle kulturlivet
- Barn og unge
 - o Medvirkning
 - o Forebygging av ungt utenforskap
 - o Terskelsenking for deltakelse i aktiviteter

Folkehelse vil være et gjennomgående tema der det legges opp til en bred drøftings- og medvirkningsprosess som skal lede fram til endelige prioriteringer, struktur og temainndelinger.

2.1.3 Støttenæringer for kulturfeltet

Her bes det spesielt om innspill på *om*, og eventuelt *hvordan*, støttenæringer for kulturfeltet (f.eks. tekniske leverandører / lyd / lys osv.) og private scener kan inkluderes i planprogrammet.

2.4 Avgrensning

En egen kommunedelplan for idrett og fritid er under utarbeidelse, og feltet berøres derfor ikke av kulturplanen.

3. PLANPROSESS

Planen har et 8–12 års perspektiv, men kan vurderes fornyet/revidert/videreført ved behandling av kommunal planstrategi.

3.1 Organisering

Planutvalg:	Kultur-, idretts- og friluftsutvalget
Prosjektansvarlig:	Direktør, avdeling for oppvekst, utdanning og kultur
Prosjektledelse:	Seksjon for kultur
Styringsgruppe:	Direktør, avdeling for oppvekst, utdanning og kultur Leder, seksjon for kultur
Arbeidsgruppe:	Leder, Kultur-, idretts- og friluftsutvalget Fra kulturseksjonen deltar seksjonsleder, kulturplanlegger kulturminnerådgiver og kunstrådgiver, men gruppens størrelse og sammensetning vil variere med de forskjellige prosessfasene.

3.2 Medvirkning

Planprosessen vil bli gjennomført med bred medvirkning i henhold til plan- og bygningsloven. Alle ledd i kulturkjeden – fra skaper til bruker – skal være representert, i et variert og sammensatt spekter av samskappingsprosesser.

3.2.1 Referansegrupper

Tromsø kommune ønsker spesielt innspill på valg av overordnet tema/innsatsområde for den enkelte referansegruppe, og den menneskelige sammensetningen av disse – Altså: hva skal den enkelte gruppe snakke om, og hvem bør sitte i gruppen?

3.3 Tidsplan 2023-2024

- Januar: Administrativ klarering av plan
- Januar: Nedsette arbeidsgruppe
- Februar: Engasjere prosjektleder
- Februar, mars og april: Prosessplanlegging
- Mai: Annonse oppstart

Planprogram:

- Januar, februar og mars: Utarbeidelse til forslag til planprogram
- Mars: Vedtak høringsutgave planprogram
- Mai, juni og juli: Høring og merknadsbehandling
- August: Vedtak planprogram

Planarbeid:

- August: Nedsette referansegruppe
- Mars til november Plan- og utredningsarbeid
- November: Vedtak høringsutgave
- November, desember 2023 og januar 2024: Høring- og merknadsbehandling
- Februar 2024: Vedtak av plan